

3. ÜNİTE

İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER

Meltem
Öğretmen

Yaşadığım çevreyi tanıyor,
doğayı keşfediyorum.

Çevremizdeki
yerleri
tanıyorum.

Doğayı
keşfediyor,
koruyorum.

Ülkeleri ve doğal
güzellikleri
öğreniyorum.

Çevreme duyarlı
olmayı
önemsiyorum.

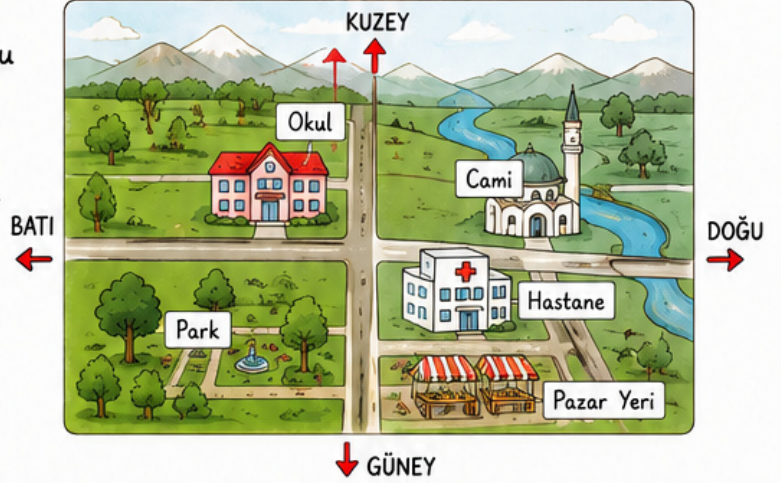
NE, NEREDE?

★ 1. Konum nedir?

Bir yerin başka yerlere göre bulunduğu yere **konum** denir.

Konum, **yönleri** kullanarak tarif edilir.

Böylece bir yerin nerede olduğunu anlayabiliriz.

★ 2. Yönlerimizi kullanarak konum belirtiriz.

- Güneşin doğduğu yöne **doğu** denir.
- Güneşin battığı yöne **batı** denir.
- **Kuzey**, pusulanın ibresinin gösterdiği yöne denir.
- **Güney**, kuzeyin tam ters yönüne denir.

★ 3. Yönleri kullanarak yer tarif edelim.

- ✓ Okul, parkın kuzeyindedir.
- ✓ Cami, okulun doğusundadır.
- ✓ Hastane, pazar yerinin batısındadır.
- ✓ Pazar yeri, parkın güneyindedir.
- ✓ Okul ile hastane arasında park vardır.

★ 4. Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önem

Atatürk, öğretmenleri çok sevmiş ve onlara büyük önem vermiştir. Çünkü iyi bir gelecek, iyi yetişmiş öğretmenlerle mümkündür.

ÖRNEKLER

- ★ Okulumuzun kuzeyinde park vardır.

- ★ Evimizin batısında hastane bulunmaktadır.

- ★ Kütüphane, okulun güneyinde yer alır.

★ 5. Hatırlayalım!

- ♥ Bir yerin konumu, yönler kullanılarak tarif edilir.
- ♥ Yönlerimiz: **kuzey, güney, doğu ve batıdır.**
- ♥ Atatürk, öğretmenlere çok değer vermiştir.

ÖRNEK

Evimizin doğusunda market, batısında park bulunmaktadır.

Meltem
Öğretmen

MAHALLEMİZ

★ 1. Kroki nedir?

Bir yerin kuş bakışı görünümünün kabaca çizilmesine **kroki** denir.

Krokiler, yerleri tarif etmemize yardımcı olur.

Kroki çizerken dikkat etmeliyiz:

- ✓ Önemli yerleri göstermeliyiz.
- ✓ Yönleri belirtilmelidir.
- ✓ Semboller kullanmalıyız.
- ✓ Temiz ve anlaşılır çizmeliyiz.

★ 2. Mahallemizdeki yerleri öğrenelim.

Evimiz: Yaşadığımız yerdir.

Okul: Eğitim gördüğümüz yerdir.

Park: Dinlendiğimiz ve oyun oynadığımız yerdir.

Market: İhtiyaçlarımızı aldığımız yerdir.

Cami: İbadet ettiğimiz yerdir.

Hastane: Sağlık hizmeti aldığımız yerdir.

Kütüphane: Kitap okuduğumuz yerdir.

Eczane: İlaç ve sağlık ürünleri aldığımız yerdir.

★ 3. Mahallemizin krokisini çizelim.

Aşağıya mahallenizin krokisini çizebilirsiniz.

Evimizin yerini ★ ile belirtebilirsiniz.

Yönleri ok yardımıyla göstermeyi unutmayın.

★ 4. Düşünelim, yazalım.

- Mahallemizdeki en yakın okul nerededir?
- Evimiz ile market arasında hangi yapılar vardır?
- Mahallemizin daha güzel olması için neler yapılmasını isteriz?

ÖRNEK

Meltem
Öğretmen

ÇEVREMİ KEŞFEDİYORUM

1. Doğal unsur nedir?

Doğada kendiliğinden var olan **doğal** unsurlara **doğal unsur** denir.

Dağ, nehir, ağaç, toprak, göl, taş gibi unsurlar doğal unsurdur.

2. Beşerî unsur nedir?

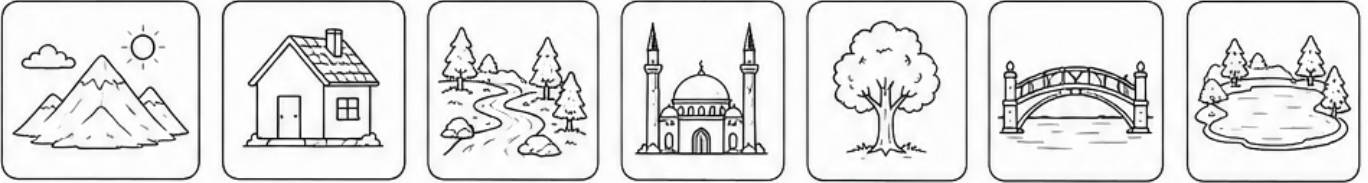
İnsanlar tarafından yapılan **beşerî** unsurlara **beşerî unsur** denir.

Ev, okul, köprü, yol, cami gibi unsurlar beşerî unsurdur.

3. Doğal ve beşerî unsurları ayıralım.

Aşağıdaki görselleri inceleyelim. Doğal unsurları **yeşile**, beşerî unsurları **kırmızıya** boyayalım.

4. Çevremdeki doğal ve beşerî unsurlar

Yaşadığınız çevrede gördüğünüz 3 doğal unsur ve 3 beşerî unsur yazınız.

Doğal unsurlar

1.
2.
3.

Beşerî unsurlar

1.
2.
3.

5. Düşünelim, yazalım.

- ♥ Doğal unsurlar olmasaydı, yaşamımız nasıl olurdu?
- ♥ Beşerî unsurlar olmasaydı, yaşamımız nasıl olurdu?

ÖRNEKLER

- ★ Dağ, nehir, göl, ağaç, taş doğal unsurlardır.

- ★ Ev, okul, köprü, yol, cami beşerî unsurlardır.

- ★ Doğal ve beşerî unsurlar yaşamımızı kolaylaştırır.

HAVA GÖZLEMİM

Meltem
Öğretmen

1. Hava olayları nelerdir?

Günlük yaşamımızı etkileyen hava olayları vardır. Güneşli, bulutlu, yağmurlu, rüzgârlı, karlı gibi hava olayları çevremizde görülebilir.

Başlıca hava olayları

Güneşli

Bulutlu

Yağmurlu

Rüzgârlı

Karlı

2. Hava olaylarını gözlemleyelim.

Bir hafta boyunca her günün hava olayını gözlemleyelim ve tabloda uygun yere işaret (✓) koyalım.

GÜNLER	HAVA OLAYLARI				
	 Güneşli	 Bulutlu	 Yağmurlu	 Rüzgârlı	 Karlı
Pazartesi					
Salı					
Çarşamba					
Perşembe					
Cuma					
Cumartesi					
Pazar					

3. Gözlem sonuçlarımızı grafikte gösterelim.

Tablodaki sonuçlara göre her hava olayının kaç gün görüldüğünü aşağıdaki resimli grafiğe çizelim.

HAVA OLAYLARI	KAÇ GÜN GÖRÜLDÜ?
 Güneşli	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Bulutlu	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Yağmurlu	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Rüzgârlı	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Karlı	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Her ☐ 1 günü göstermektedir.

ÖRNEK

Ayşe bir hafta boyunca hava olaylarını gözlemledi. Sonuçlarını grafikte böyle gösterdi.

HAVA OLAYLARI	KAÇ GÜN GÖRÜLDÜ?
 Güneşli	☒ ☒ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Bulutlu	☒ ☒ ☒ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐
 Yağmurlu	☒ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Rüzgârlı	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 Karlı	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Her ☒ 1 günü göstermektedir.

4. Düşünelim, yazalım.

- En çok hangi hava olayı görülmüştür?
- En az hangi hava olayı görülmüştür?
- Sence hafta sonunda hava nasıldı?
- Hava olaylarını gözlemek neden önemlidir?

UNUTMAYALIM!

Hava olaylarını gözlemek, doğayı daha iyi anlamamıza ve günlük yaşantımızı planlamamıza yardımcı olur.

NÜFUS VE YER ŞEKİLLERİ

★ 1. Nüfus nedir?

Belirli bir yerde yaşayan insanların sayısına **nüfus** denir.

Nüfus, yerleşim yerlerine göre az veya çok olabilir.

Yerleşim yerlerine göre nüfus:

Nüfusu az olan yerler

Köyler, yaylalar, dağlık alanlar daha az nüfusludur.

Nüfusu çok olan yerler

Şehir merkezleri, ovalar ve kıyı bölgeleri daha çok nüfusludur.

★ 2. Yer şekilleri nelerdir?

Dünya'nın yüzeyinde dağ, ova, yayla, plato, vadi gibi yer şekilleri bulunur.

Yer şekilleri, insanların yaşamını, ulaşımını ve geçim kaynaklarını etkiler.

Bazı yer şekilleri

Dağ

Ova

Yayla

Plato

Vadi

★ 3. Nüfus ve yer şekilleri ilişkisi

Aşağıdaki yer şekillerinin, nüfusun az veya çok olmasında nasıl etkili olduğunu yazalım.

YER ŞEKLİ	NÜFUS AZ MI, ÇOK MU?	NEDEN?
Dağlık alan	☐ Az ☐ Çok	
Ova	☐ Az ☐ Çok	
Kıyı bölgesi	☐ Az ☐ Çok	
Yayla	☐ Az ☐ Çok	
Vadi	☐ Az ☐ Çok	

★ 4. Çıkarımlar yapalım.

Aşağıdaki ifadeler doğru ise başına (D), yanlış ise (Y) yazalım.

- () Dağlık alanlarda nüfus genellikle azdır.
- () Ovalar, tarım için uygun olduğu için nüfus fazladır.
- () Yaylalar yıl boyunca yoğun nüfus alır.
- () Kıyı bölgeleri turizm ve ticaret için önemlidir.
- () Vadi tabanları yerleşim için uygundur.

★ 5. Düşünelim, yazalım.

- ♥ Yaşadığınız yerin yer şekilleri nelerdir?
- ♥ Bu yer şekilleri yaşamınızı nasıl etkiler?

ÖRNEK

- ★ Dağlık alanlarda ulaşım zor olduğundan nüfus genellikle azdır.

- ★ Ovalar düz ve verimli olduğu için tarım yapmaya uygundur. Bu nedenle nüfus fazladır.

- ★ Kıyı bölgeleri turizm ve ticaret için uygun olduğundan nüfus daha fazladır.

DOĞAL AFETLER

1. Doğal afetler nelerdir?

Doğanın gücüyle oluşan ve insanlara, çevreye zarar verebilen olaylara **doğal afet** denir.

Bazı doğal afetler

Deprem

Sel

Fırtına

Yangın

Heyelan

2. Afet öncesi, sırası ve sonrası

Doğal afetlere karşı güvende olmak için yapılması gerekenler vardır.

Afet öncesi yapılması gerekenler

- ✓ Ailemle toplanma yerimizi belirlerim.
- ✓ Acil durum çantamızı hazırlarız.
- ✓ Evimizi gözden geçirip tehlikeleri azaltırız.
- ✓ Yetkililerin uyarılarını takip ederim.
- ✓ Afetlerle ilgili bilgi edinirim.

Afet sırasında yapılması gerekenler

- ✓ Sakin olurum, panik yapmam.
- ✓ Güvenli bir alana geçerim.
- ✓ Yetkililerin talimatlarını uygulayım.
- ✓ Asansör kullanmam.
- ✓ Pencere ve tehlikeli nesnelerden uzak dururum.

Afet sonrasında yapılması gerekenler

- ✓ Kendimin ve çevremdekilerin güvende olduğundan emin olurum.
- ✓ Hasar ve tehlikeleri kontrol ederim.
- ✓ Yetkililere bilgi veririm.
- ✓ Yardım kuruluşlarının yönlendirmelerine uyarım.
- ✓ Dayanışma içinde oluruz.

3. Acil durum çantamda neler olmalı?

Acil durum çantasında bulunması gerekenleri işaretleyelim (✓).

								
Su	Yiyecek	İlk yardım çantası	El feneri	Radio	Pille çalışan ışıltak	Yedek pil	Önemli belgeler	Oyuncak
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4. Doğru mu, yanlış mı?

Aşağıdaki ifadeler doğru ise başına (D), yanlış ise (Y) yazalım.

- () Deprem sırasında asansör kullanmamalıyız.
- () Afetlerden önce toplanma yerimizi belirlemeliyiz.
- () Fırtınada açık alanda ağaçların altında beklemeliyiz.
- () Afet sonrasında yardım kuruluşlarına destek olmalıyız.
- () Yetkililerin uyarılarını dikkate almamalıyız.

5. Düşünelim, yazalım.

- ♥ Doğal afetlere karşı neden hazırlıklı olmalıyız?
- ♥ Siz afetlere karşı neler yapıyorsunuz?

UNUTMAYALIM!

- ★ Doğal afetleri tamamen engelleyemeyiz, ama hazırlıklı olabiliriz.

- ★ Bilgi, planlama ve dayanışma hayat kurtarır.

- ★ Unutmayalım: Afet değil, hazırlıksızlık öldürür.

